

12.3.5

25b (משנה ה') → 26a (מלחוציא בדשן)

1. וַיֵּאָסֶף כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הָעִיר כָּאִישׁ אֶחָד חֲבָרִים: שׁוֹפְטִים ב: א:

אם הניח את הקדרות חוץ למודיעית ונכנס הוא לפנים מן המודיעית והקדרות חוץ למודיעית, ובא הקונה ולקח את הקדרות ונכנס לפנים מן המודיעית נאמן שהן טהורות, וזהו אמרו הלוקח נאמן, כיון שהכלל הוא נאמנין על טהרת כלי חרס מן המודיעית ולפנים. אבל מי שיצא מירושלם וקנה מאותן הקדרות והוציאן בידו אינו נאמן כיון שהוא חוץ למודיעית, אע"פ שהקדרות הן הקדרות והקדר הוא הקדר עומד במקומו, וזהו ענין אמרו הוא הקדר והן הקדרות, ענינו אף על פי שהקדר הוא הקדר והקדרות הן הקדרות הנכנס נאמן והיוצא אינו נאמן לפי שהענין תלוי במקום. והטעם לפי שהבא מחוץ למודיעית וקונה ונכנס רואה את בעל הקדרות ומשמרו ולוקח מהן מה שלוקח ומכניסן בידו ולפיכך נאמן, אבל הוצא מן העיר אינו רואה את הקדר מפני שגבו כלפיו, ושמא נגע הוא כלומר הקדר במשקין טמאין בידו ויטמא את הקדרות ואתו הקונה אינו רואהו, ואין אנו מאמינין לקדר שאותן הקדרות טהורות אלא מפני שהוא לפנים מן המודיעית כמו שביאר ואמר ונכנס לפנים מן המודיעית, אבל אלו ישב חוץ למודיעית אינו נאמן, וכן אלו לא הניח קדרותיו חוץ למודיעית אלא הכניסן עמו לפנים מן המודיעית היה הנכנס והיוצא נאמן ואפילו נגע בהן לפנים, כיון שהן לפנים מן המודיעית נאמן הוא לומר שלא טמאן. ורצה להשמיען בהלכה זו ההפלגה בדבר, שהנאמנות על טהרת כלי חרס תלויה במקום מן המודיעית ולפנים ושאותו האדם בעצמו אינו נאמן על אותו הכלי בעצמו מן המודיעית ולחוץ. וכבר ביארנו בתשיעי דפסחים מקום קרוב לירושלם. ונבאר לקמן מאיזה טעם הקילו בטהרת כלי חרס בירושלם בלבד. במה דברים אמורים בעמי הארץ, אבל תלמיד חכמים נאמן בכל מקום. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת חגיגה פרק ג משנה ה

- I. (ירושלים) מודיעין (towards) within – טהרת כלי חרס credibility about משנה ה'
- a. only refers to light חרס used for קודש:
    - i. even if they need 2 hands to hold as per יוחנן ר'
    - ii. even if they are full as per יוחנן ר'
      1. טמא is אמר ר"ל with ר' יוחנן agrees
  - b. as long as the earthenware is sold within the boundary – the artisan and buyer is believed
    - i. if the קדר is leaving and the חבר-buyer is entering, even in מודיעין there is credibility
    - ii. If both are entering or leaving מודיעין, there is no credibility even within מודיעין (cf. פיה"מ מ' above)
- II. credibility of people who entered a house away from observation of owner משנה ו'
- a. the following are believed to state that they didn't touch כלים → כלים are טהורים
    - i. tax collectors – only if their supervisor was with them
      1. due to their fear of the supervisor (→if he is weak, doesn't hold) OR
      2. due to their fear of the king (→if supervisor is weak, still holds)
    - ii. burglars
      1. challenge: if burglars enter a house, anywhere their footsteps are found is טמא
      2. resolution: our ruling refers to case where they voluntarily returned כלים
        - a. i.e. חזרו בתשובה → are believed
  - b. In ירושלים, everyone is believed vis-à-vis קודש, and at time of רגל, even regarding תרומה
    - i. Even gross earthenware vessels used for קודש – since there are no foundries in ירושלים
    - ii. Reason for credibility at time of רגל – v. 1 – all considered חברים
- III. credibility generated by the רגל – afterwards משנה זו
- a. ר' יהודה – if he opened the barrel during the רגל – he may continue selling afterwards
    - i. identified with opinion stating “לא יניחנה” (= “no need to leave it for another רגל”)
  - b. חכמים – he may not continue selling
    - i. identified with opinion “יניחנה” (= “he may leave it for next רגל”)
- IV. purifying the עזרה after רגל משנה זו
- a. purification (explained in 'ח משנה ח' [tomorrow's final shiur]) takes place on day after רגל
    - i. if רגל ends on ה' יום – no purification
      1. כבוד שבת
    - ii. ר' יהודה – even if it ends on ד' יום – no purification
      1. רגל from the דשן from the עזרה are busy emptying out the כהנים